

**Program rozvoja obce Čelovce
na programovacie obdobie 2014 – 2020**

Schválený Obecným zastupiteľstvom Čelovce

uznesením č.....zo dňa.....

október 2015

Identifikačné údaje:

Obstarávateľ Programu rozvoja obce na programovacie obdobie 2014 – 2020:

Obec Čelovce

Obecný úrad 49, 082 14 Pušovce

Telefón: 051/799 77 16

Riadiaci tím:

- Ján Kožlej, starosta obce Čelovce

- Obecné zastupiteľstvo Čelovce

- Ing. arch. Vladimír Debnár, Urban Planning. s.r.o. Na vyhliadke 8, 08005 Prešov, koordinátor

Pracovná skupina v zložení:

Hospodárska oblasť: Ing. Andrej Sakala

Sociálna oblasť: Bc. Viktor Kožlej

Environmentálna oblasť: Marek Gdovin

Spracovateľ :

Ing. arch. Vladimír Debnár, Urban Planning. s.r.o. Na vyhliadke 8, 08005 Prešov

OBSAH:	str.
Úvod	4
A/ Analytická časť	
1. Ekonomické a sociálne východiská	7
1.1. Socio-ekonomická analýza	7
1.1.1 Prírodné danosti	8
1.1.2. Obyvateľstvo	8
1.1.3. Ekonomická situácia obce	11
1.1.4. Občianska vybavenosť	12
1.1.5. Vzdelávanie a kultúra	13
1.1.6. Životné prostredie	13
1.2. Analýza realizovaných opatrení	13
1.3. SWOT analýza	15
1.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	20
B/Strategická časť	
2. Rozvojová stratégia	23
2.1. Ciele a priority	24
2.1.1. Ciele a priority v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie	24
2.1.2. Ciele a priority v oblasti vzdelávania, kultúry a športu	24
2.1.3. Ciele a priority v oblasti občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb	24
2.1.4. Ciele a priority v oblasti životného prostredia	25
2.1.5. Ciele a priority v oblasti cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu	25
C/ Programová časť	
2.2. Opatrenia a aktivity	26
2.2.1. Opatrenia a aktivity v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie	26
2.2.2. Opatrenia a aktivity v oblasti vzdelávania, kultúry a športu	26
2.2.3. Opatrenia a aktivity v oblasti občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb	26
2.2.4. Opatrenia a aktivity v oblasti životného prostredia	27
2.2.5. Opatrenia a aktivity v oblasti rozvoja cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu	27
2.3. Opis rozvojovej stratégie	27
D/ Finančná časť	
3. Finančný plán PRO	29
E/Realizačná časť	
4. Zabezpečenie realizácie.	30
4.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	30
4.2. Monitorovanie a hodnotenie	31
4.3. Harmonogram realizácie (Akčný plán na rok 2015, s výhľadom na roky 2016-2017)	33
5. Záver	36
F/ Prílohy	
Príloha č.1	37
Príloha č.2	37
Príloha č.3	38

ÚVOD:

GENEALÓGIA

História názvu obce:

1773 Cselfalva, Czelowcze, 1786 Cschelfalwa, Cschelowce, 1808 Cseifalva, Czelowce, 1863-1902 Cselfalu, 1907-1913 Cseifalva, 1920 Cel'ovce, 1927- Čelovce

Batiková Biroš Gdovin Hric Janiková Kerestész Keresteš Kerestešová Končárovä Kožlej Kožlejová Krištof Lukáč Majerník Marcinko Maťaš Mazúr Nazarejová Pankuch Pankuchová Partila Plančárovä Sabol Sala Sralik Sraliková Šimko Šingl'ár Varga

Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov (európskych, štátnych, alebo regionálnych) býva pri projektoch zameraných na regionálny často podmienené ich zladením s rozvojovou stratégiou príslušnej obce, mikroregiónu, či kraja. Vyžaduje to aj zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnení

Podľa tohto zákona majú mať obce schválený program rozvoja obce (ďalej len PRO).

Program rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014 - 2020 je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný podľa príslušných ustanovení zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších zmien a doplnení, v súlade s vyhláškou ŠÚSR č. 438/2004, v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR, v súlade so strategickými cieľmi PHSR Prešovského samosprávneho kraja na roky 2008 – 2014 a v súlade so záväznou časťou Územného plánu obce Čelovce, vyhlásenou VZN obce Čelovce č.3/2012.

Poslaním Programu rozvoja obce Čelovce v programovacom období 2014 – 2020 je pokračovať v napĺňaní prioritného smerovania rozvoja obce vo všetkých strategických oblastiach, ktoré rozhodujúcim spôsobom vplývajú na kvalitu života obyvateľov obce.

Program rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014 – 2020 je výsledkom otvoreného a demokratického procesu, do ktorého boli zapojení všetci príslušní partneri na úrovni obce a obyvatelia obce.

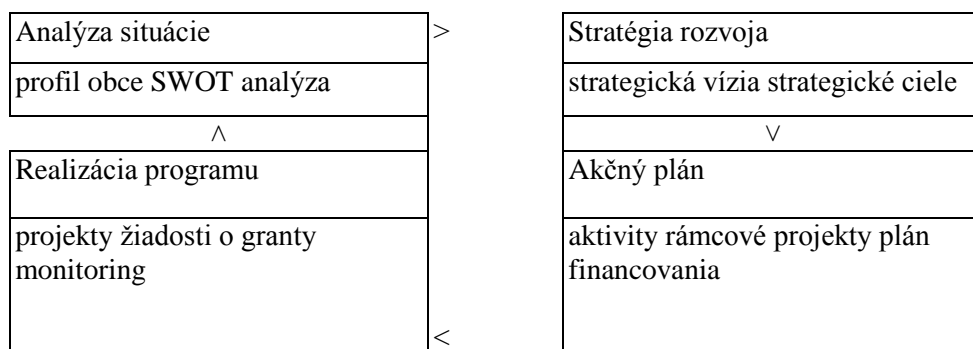
Program rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014 – 2020 je nástrojom na koordináciu prioritných rozvojových zámerov (verejných a súkromných) a jeho schválenie je podľa § 8 ods. 8 zákona č. 539/2008 Z.z. podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov.

PRO Čelovce na programovacie obdobie 2014 – 2020 kontinuálne naväzuje na PHSR obce Čelovce na roky 2007 – 2013, ktorý mal ambíciu sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické asociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými rozvojovými koncepciami štátu, vyššieho územného celku a obce Čelovce.

Program rozvoja obce je dokument zastrešujúci rozvojovú politiku na miestnej úrovni zakotvenú v nasledovných dokumentoch:

- Územný plán obce Čelovce
- Program odpadového hospodárstva obce Čelovce
- Iné plány a programy
- Program rozvoja bývania

Obsah a postup spracovania programu rozvoja obce:

Prvá skupina činností zahŕňa všeobecnú analýzu situácie obce. Analytická časť má charakter komplexného profilu obce a predstavuje prehľad (audit) vnútorných zdrojov obce -prírodných, územno-technických, ľudských a finančných. Jej úlohou je poskytnúť odpoveď na otázku, „kde sa obec v súčasnosti nachádza“. Analytická časť predstavuje koncentrovaný zdroj informácií o obci s možnosťou ďalšieho využitia, napríklad na prezentačné účely. Je členená podľa jednotlivých oblastí života obce resp. funkčných subsystémov, v rámci ktorých je obsiahnutá aj analýza realizovaných aktivít a opatrení.

Ďalšie informácie boli získané formou prieskumov v teréne, rozhovorov s verejnosťou a predstaviteľmi obce a z dotazníkového prieskumu. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK), Strategického plánu obce Prešov a ďalších zdrojov.

Podobne ako pri stanovení vízií a cieľov, aj analýzy sa sústreďovali len, na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky - kvalitatívne hodnotenia boli uprednostnené pred kvantitou vstupných dát. Analýzy technického vybavenia, urbanistickej štruktúry a bytového fondu sú v programe, rozvoja sumarizované len v skrátenej podobe, vzhľadom k tomu, že technické detaily sú podrobnejšie popísané v aktuálnej územnoplánovacej dokumentácii obce Čelovce . Okrem analýz samotnej obce bolo treba väčšiu pozornosť venovať analýzám externého prostredia, s cieľom identifikovať konkurenčné aktivity v regióne i možnosti ďalšej spolupráce s okolitými obcami.

Ďalším krokom bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania - SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie prioritných cieľov rozvoja. V ďalšej etape, ktorá prebiehala súčasne s analytickou fázou, sme pristúpili k definovaniu rozvojovej stratégie, pozostávajúcej zo strategickej vízie podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov. V poslednej plánovacej etape boli špecifikované niektoré konkrétne krátkodobé kroky (akčné plány a projekty), ktoré by mali viesť k naplneniu vízie a dlhodobých zámerov. To znamená, že pokiaľ predmetom stanovenia rozvojovej stratégie bolo zodpovedať otázku „ kde chceme byť? “, tak akčné plány majú povedať „ ako sa tam dostaneme “,

Pri definovaní akčných plánov a projektov boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU (štrukturálnych fondov). V prílohe tejto dokumentácie je preskúmaná väzba akčných plánov na priority, opatrenia a podporované aktivity relevantných programových dokumentov.

Program rozvoja obce má hierarchickú štruktúru, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa prioritných oblastí a uzatvárajú sústava opatrení, projektov a aktivít zhrnutých v akčných plánoch. Hierarchické usporiadanie znamená aj rozdielne časové horizonty. Program rozvoja obce je teda integrovaným

plánovacím dokumentom (preto sa používa označenie „program " a nie „plán ") zahŕňajúcim strategickú časť, ktorú tvoria dlhodobejšie ciele a operatívnu časť — opatrenia realizovateľné v kratšom období.

Už 27 rokov je pre Slovensko charakteristická mohutná celospoločenská transformácia. V spoločnosti sa odohrávajú markantné zmeny, ktoré sa dotýkajú všetkých oblastí života ľudí, pričom ich základ tvorí transformácia ekonomického systému, transformácia centrálne plánovanej ekonomiky na ekonomiku trhov.

V súčasnosti stojí veľká väčšina miest a obcí na Slovensku pred potrebou riešiť značné množstvo problémov, ktoré sa nahromadili za predchádzajúce roky, ale aj tie, ktoré prináša súčasnosť a každodenný život. V tejto situácii sa ocitla aj obec Čelovce.

Cieľom dokumentu je navrhnuť systematickú a funkčne trvaloudržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pri rešpektovaní globálnych cieľov regionálneho vývoja, resp. štátnej regionálnej politiky. Stanovuje hlavné smery rozvoja, formuluje strategické ciele a definuje úlohy a prvoradá potreby pre zabezpečenie rozvoja uvedených oblastí. Ciele a úlohy harmonizuje tak, aby prinášali všestranný rozvoj obce Čelovce. Program rozvoja obce Čelovce je strednodobý plánovací dokument na obdobie 7 rokov, s možnosťou jeho priebežnej aktualizácie. Je otvoreným a živým dokumentom, program musí byť podľa potreby doplňovaný a upravovaný. Význam a využitie tohto dokumentu pri rozvoji obce je v tom, že je spracovaný na základe terénneho prieskumu a za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov (ktorí sú informovaní o problémoch a rozvojových potrebách obce), napomáha k maximálnemu pochopeniu regionálnych špecifik záujmového územia a zároveň napomáha k maximálnemu absorbovaniu zdrojov Európskej únie pre obec Čelovce.

Pri zostavení rozvojových priorít bol dôležitým zdrojom informácií prieskum názorov obyvateľstva, ktorým boli občania upozornení na prebiehajúci proces strategického plánovania rozvoja obce a zapojení do plánovacieho procesu. Výsledky prieskumu poskytli podklady pre rozhodovanie o smerovaní práce na strategickom pláne. Prieskum zisťoval sociálno-ekonomické charakteristiky respondentov, podmienky bývania a spôsoby riešenia bytovej situácie, názory miestnych obyvateľov na kvalitu života v meste, služby a samosprávu, kladné a záporné stránky obce, možnosti a prekážky rozvoja, predstavy o prioritných oblastiach rozvoja a zdrojoch financovania pre realizáciu rozvojových cieľov. Tento programový dokument je previazaný so sektorovými operačnými programami prioritných odvetví rezortov v rámci Národného plánu regionálneho rozvoja SR, ako aj s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja, Územným plánom veľkého územného celku Prešovského kraja a Územným plánom obce Čelovce. Program rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014-2020 je vypracovaný podľa príslušných ustanovení zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov a podľa pracovnej verzie č. 2.2 Metodiky na vypracovanie programu rozvoja obce, vydanéj Ministerstvom dopravy výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Program rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014-2020 umožní orientáciu v smerovaní ekonomických a spoločenských aktivít v obci Čelovce. Program rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014-2020 schvaľuje obecné zastupiteľstvo obce, ktoré bude neskôr naplňovať ciele, vykonávať kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu.

Program rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014-2020 je základným programovým dokumentom v súlade so zákonom č. 539/2008 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov o podpore regionálneho rozvoja, ktorý je spracovaný za účelom riešenia súčasných ekonomických a sociálnych problémov za efektívneho využitia všetkých zložiek jeho miestneho potenciálu. Program rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014-2020 bol spracovaný v súčinnosti s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja. Je strednodobým strategickým dokumentom.

Obec Čelovce je súčasťou Prešovského kraja, ktorý patrí medzi prioritné regióny na základe uznesenia vlády SR č.923/1999 a na základe trvale nepriaznivých ekonomických výsledkov. Sú to predovšetkým

- nízka úroveň hrubého domáceho produktu, ktorý v prepočte na jedného obyvateľa zaostáva za priemerom v SR,

- vysoká miera nezamestnanosti,

- výrazná disproporcía v regióne,

- výrazné zaostávame technickej infraštruktúry.

Poslaním Programu rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014-2020 je pokračovať v navrhutej systematickej a funkčnej trvalej stratégii zameranej na realizáciu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

Program rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014-2020 pozostáva z nasledujúcich častí:

A/ Analytická časť - Sociálno-ekonomickej analýzy obce a identifikácie možnosti rozvoja formou súhrnnej analýzy,

B/ Strategická časť -Stratégie rozvoja obce a jej priority

C/ Programová časť - opatrenia a aktivity, potrebné na naplnenie strategickje časti

D/ Finančná časť - popis Finančného zabezpečenia opatrení a aktivít

E/ Realizačná časť - popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov

Súhrnnou analýzou i strategickou časťou sa prelínajú globálne i špecifické ciele, ktoré sú rozpracované do konkrétnych opatrení.

Prvá analytická časť dokumentu obsahuje popis obce s jej základnými geografickými údajmi a hlavnými socio-ekonomickými charakteristikami , ktoré charakterizujú sociálny a ekonomický rozvoj obce. Súčasťou je súhrnná analýza rozvojového potenciálu obce, ktorá v rámci globálnych a špecifických cieľov , ako aj silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození dáva súhrnný pohľad na reálnu situáciu obce a jej rozvojové možnosti.

Druhá hlavná časť dokumentu je orientovaná na formulovanie strategického rozvoja. Globálne ciele sú rozpracované do špecifických cieľov, ktoré majú stabilizačný prípadne rozvojový charakter. Stabilizačné ciele a súvisiace opatrenia sú zamerané na riešenie súčasného stavu v jednotlivých oblastiach tak, aby nedošlo k ďalšiemu prehľbovaniu jestvujúcich problémov. Opatrenia viažuce sa na rozvojové ciele sú zamerané na aktivizáciu potenciálu obce a na podporu jej strednodobého rozvoja až do roku 2020

V ďalšej časti dokumentu sa hovorí o finančnom zabezpečení jednotlivých aktivít a o zdrojoch ich financovania. Súčasťou procesu je aj podrobný opis organizačného zabezpečenia riadenia podpory, o ktorom sa viac dozvieme v štvrtej časti tohto dokumentu. Organizačné zabezpečenie predstavuje priradenie zodpovedností a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi podieľajúcimi sa na realizácii jednotlivých aktivít.

A/ Analytická časť

1. Ekonomické a sociálne východiská

1.1. Socio-ekonomická analýza

Hierarchia obce Čelovce v rámci sídelnej štruktúry Slovenskej republiky je definovaná v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001v znení zmien a doplnkov 2011 a premietnutá do Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja, v znení neskorších zmien a doplnkov.

V zmysle Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov sa obec Čelovce nachádza v blízkosti ťažiska osídlenia najvyššej úrovne Košicko Prešovského medzinárodného významu s dominantným postavením v Karpatskom euregióne, so základným terciárnym centrom osídlenia mesta Prešov, ktoré tvorí prvú podskupinu prvej skupiny týchto sídiel a ktoré okolo svojho ťažiska osídlenia vytvára možnosti pre vznik suburbárnych zón s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja. Obec je zároveň v západnej polohe v dostupnej vzdialenosti s oblasťou rozvoja nadregionálnych súvislostí a dobudovania multimodálneho koridoru číslo V, západo - východného koridoru Bratislava - Žilina - Prešov - Košice, t.z. rozvojovej osi 1.stupňa Žilinsko - podtatranskej rozvojovej osi Žilina - Martin - Poprad - Prešov. To znamená, že nástrojmi územného rozvoja podporuje diverzifikáciu ekonomickej základne ťažisk osídlenia, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území a že určité druhy funkcií je možné situovať do katastrálneho územia obce Čelovce a to predovšetkým bytovú výstavbu a prímestskú rekreáciu.

1.1.1 Prírodné danosti

Názov obce:

.....Čelovce
Kód :LŠÚJ 2.....SK0417524271
Kraj: .....Prešovský
Okres: .....Prešov LŠÚJ 1 0417
Región:..... Halagoš
IČO:.....00690597
Počet obyvateľov k 31.12.2014.....328
Rozloha:..... 399 ha
Nadmorská výška.....375 m.n.m.
Prvá písomná zmienka:..... v roku 1335
Starosta:..... Ján Kozlej

Geografická poloha obce : Obec Čelovce leží na juhozápadných svahoch Nízkych Beskýd, vo východnej časti Sekčova .

Susedné mestá a obce : Obec leží východne od krajského mesta Prešov vo vzdialenosti asi 20 km. Katastrálne územie obce susedí na západe s obcou Šarišská Trstená, na východe s obcou Pušovce, za severe s obcou Proč, na juhu s obcou Lipníky.

1.1.2. Obyvateľstvo

Pre populačný vývoj na Slovensku je charakteristický dlhodobý pokles sobášnosti, pôrodnosti a plodnosti. Tento trend v návaznosti na neuspokojivý vývoj úmrtnosti mal za následok postupné znižovanie prirodzeného prírastku až do takej miery, že v rokoch 2001-2003 došlo na Slovensku k úbytku obyvateľov z prirodzeného pohybu, keď počet živonarodených detí bol nižší ako počet zomretých osôb.

Z hľadiska vekovej štruktúry pokračuje v Slovenskej republike proces starnutia obyvateľov , keď sa znížil podiel detskej zložky /0-14 ročných/ a zvýšil podiel obyvateľov v poproduktívnom veku, resp. vo veku 65 ročných a starších.

Podľa prognózy sa podiel detí vo veku 0-14 rokov v roku 2025 zníži zo súčasných 17,1% na 13% a počet ľudí starších ako 65 rokov zníži zo súčasných 11,6% na 20%.

Z pohľadu reprodukcie obyvateľov je najvýznamnejšia skutočnosť, že v roku 2004 sa potvrdil trend zvyšovania pôrodnosti a plodnosti z roku 2003, keď medziročne počet živonarodených detí bol vyšší o viac ako 2 tisíc. K zmene populačného trendu došlo aj vo vývoji prirodzeného prírastku, keď po trojročnom úbytku obyvateľov z prirodzeného pohybu v rokoch 2001 až 2003 zaznamenalo Slovensko v roku 2004 opäť prirodzený prírastok obyvateľov.

Na základe tabuľky č. 1 vidíme, že počet obyvateľov v obci rastie, Rast obyvateľov je zapríčinený prirodzeným nárastom obyvateľstva a vzhľadom k dostupnosti obce voči okresnému mestu Prešov aj výstavbou nových rodinných domov a následným presídľovaním sa obce Čelovce.

Tabuľka č.1 Vývoj počtu obyvateľov

Rok	1980	1990	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2014
Počet obyvateľov	258	251	289	281	293	292	299	304	303	304	328

Zdroj: OcU

Z hľadiska vekovej štruktúry pokračuje v Slovenskej republike proces starnutia obyvateľov, keď sa znižuje podiel detí vo veku/0-14 rokov/ a zvyšuje sa podiel obyvateľov v poproduktívnom veku a počet obyvateľov vo veku 65 rokov a viac.

Na základe údajov o vekovej štruktúre obyvateľov obce podľa veku (tabuľka č.2) môžeme konštatovať, že vo vekovej kategórii 0-14 rokov je 22,6 % obyvateľov čo je o 5,5 % viac ako je celoslovenský priemer (17,1%). Priemerný vek obyvateľov Čeloviec je 38,4 rokov. Priemerný vek žijúcich obyvateľov v Slovenskej republike je u mužov 35,5 rokov a u žien 38,7 rokov.

Pri prognóze vývoja počtu obyvateľov sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 40 ‰ za rok. Súčasná hustota obyvateľstva na km² je 76 obyvateľov čo je o 33 ‰ menej ako celoslovenský priemer (110).

Prognóza vývoja počtu obyvateľov v obci Čelovce do roku 2025 podľa ÚPN obce Čelovce :

Rok:	2001	2005	2010	2015	2020	2025
počet obyvateľov:	281	304	307	315	323	331

Na vývoj obyvateľstva budú mať v budúcnosti aj tieto predpoklady:

- predpoklady ekonomickej stability v štáte a tým ochota mladých ľudí zakladať rodiny,
- zvyšovanie ekonomickej gravitácie centra kraja,
- nedostatok disponibilných plôch pre výstavbu v okresnom meste Prešov pre solventných obyvateľov,
- výhodná poloha pre bývanie vo vzťahu dostupnosti vyšších služieb,
- dostupná oblasť pre rekreáciu,
- ľahký prístup k hlavným dopravným tepnám.

Pri zohľadnení uvedených predpokladov a prognóze vývoja počtu obyvateľov je potrebné k tomuto uvažovať s nárastom plôch pre bývanie a pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce pričom je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v meste Prešov.

Tabuľka č. 2: Štruktúra obyvateľstva podľa veku k 31.12.2014

Vek	Počet obyvateľov
0-14 rokov spolu	75
15 -54 rokov ženy	84
15-59 rokov muži	119
55+Ž, 60+M rokov	50
Celkový prírastok	24
Spolu:	328

V obci Čelovce žijú obyvatelia dvoch vierovyznaní. Najpočetnejšie zastúpenie majú obyvatelia rímskokatolíckeho vierovyznania, ktorí tvoria 66,8 %. Zastúpenie ostatných vierovyznaní je uvedené v tabuľke č.3

Tabuľka č. 3: Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania k 31.12.2014

Náboženské vyznanie/cirkev	počet
Rímskokatolícka cirkev	223
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	105
Spolu:	328

Tabuľka č. 4: Dôchodková situácia obyvateľstva

	Počet obyvateľov	% podiel
Obyvatelia v produktívnom veku	191	62,8
Dôchodcovia	44	14,5

Percentuálny podiel obyvateľov v produktívnom veku je tvorí 62,8 % a podiel obyvateľov vo veku 0-14 rokov tvorí 22,7 %, Tieto hodnoty sa nedajú porovnať s celoslovenským priemerom.

Tabuľka č. 5: Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia k 31.12.2014

	Počet obyvateľov	% podiel
Počet mužov	180	55,3
Počet žien	148	44,7
Spolu	328	

Pomer pohlavia je 55,3 % ku 44,7 % v prospech mužského pohlavia čo nekopíruje nielen celoštátny, ale aj celosvetový pomer pohlavia.

Tabuľka č. 6: Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania k 31.12.2014

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Počet
Základné	69
Učňovské bez maturity	47
Stredné odborné bez maturity	52
Úplné stredné / s maturitou/	56
Vyššie	-
Vysokoškolské bakalárske	5
Vysokoškolské spolu	10
Ostatní bez udania školského vzdelania	5
Ostatní bez školského vzdelania	-
Detí do 16 rokov	84
Úhrn	328

Zdroj: OCÚ

Úroveň vzdelania v Prešovskom kraji nie je vysoká a zaostáva za celoslovenským priemerom. Podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním je 2,3 %. Z tabuľky č.6 vyplýva, že v tomto ukazovateli je obec pod úrovňou Prešovského kraja a zaostáva aj za celoslovenským priemerom /7,87%/.

Ukazuje sa nutnosť zmeniť dôraz v školskej vzdelávacej sústave na aspekty vzdelávania, ktorými sú možnosti uplatnenia sa absolventov na trhu práce /jazykové vzdelávanie, komunikácia, výchova k celoživotnému vzdelávaniu a pod./. Mimo školskú vzdelávaciu sústavu by malo prebiehať firemné vzdelávanie pracovníkov malých a stredných podnikoch.

Tabuľka č.7: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti k 31.12.2014

Národnosť	Počet
Slovenská	326
Česká	2
Spolu:	328

Z hľadiska národnostného zloženia je obyvateľstvo obce výrazne heterogénne čo sa týka počtu národnosti tu bývajúcего obyvateľstva avšak veľkú väčšinu tvorí obyvateľstvo Slovenskej národnosti, ku ktorej sa hlási 99,34 % obyvateľov.

Tabuľka č. 8: Štruktúra obyvateľov podľa materinského jazyka k 31.12.2014

Materský jazyk	Počet
slovenský	326
český	2
Spolu:	328

1.1.3. Ekonomická situácia obce

Napriek pokračujúcemu znižovaniu zostáva miera nezamestnanosti ešte stále veľmi vysoká a zamestnanosť príliš nízka. Nerovnováha na trhu práce je ovplyvnená predovšetkým štrukturálnymi zmenami, ktoré sa prejavovali predovšetkým redukciou prezamestnanosti v priemysle a doposiaľ sa prejavujú nedostatočnou schopnosťou ekonomiky vytvárať nové pracovné miesta, ktoré by dostatočne nahradili zaniknuté pracovné miesta.

Stále pretrvávajú podstatné regionálne rozdiely, keď sa v jednej časti krajiny sústreďuje vzdelaná a motivovaná pracovná sila priťahovaná kvalitnými miestami a vysokou pridanou hodnotou a na druhej strane existuje veľká časť krajiny vyznačujúca sa veľmi nízkou tvorbou nových pracovných miest a súčasne slabou a nevyhovujúcou štruktúrou pracovných síl.

Najväčším problémom súčasného trhu práce je vysoká miera dlhodobu nezamestnaných osôb, ako aj vysoká nezamestnanosť mladých ľudí.

Najvýznamnejším ukazovateľom na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá je jedným zo základných kritérií pre klasifikovanie problémových regiónov. Sprievodným javom miery nezamestnanosti je sociálna a ekonomická ohrozenosť.

V obci má nezamestnanosť od roku 2003 stúpajúcu tendenciu. Napriek týmto priaznivým tendenciám je však úroveň miery nezamestnanosti v riešenom území stále nad celoštátnym priemerom a k decembru 2006 bola nezamestnanosť v okrese 20,63 %.

Tabuľka č. 9: Nezamestnanosť v obci k 31.12.2014

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2014
Počet nezamestnaných	27	24	25	28	29	23	22	10

Zdroj: OcÚ

K 31.12.2014 bola nezamestnanosť v obci Čelovce cca 9%

Najviac ohrozené skupiny sociálnou exklúziou a chudobou sú deti, dlhodobu nezamestnaní, neúplné rodiny, starší ľudia nad 50 rokov, osoby so zdravotným postihnutím, osoby na rodičovskej dovolenke, rodiny s nezaopatrenými deťmi a ostatné zraniteľné osoby. Riziko sociálneho vylúčenia sa u týchto skupín zvyšuje kvôli ich nízkej atraktivnosti pre zamestnávateľov z dôvodu pracovnej neskúsenosti, nedostatočnej adaptability na meniace sa podmienky práce, nedostatočnej kvalifikácie či vzdelania. U niektorých skupín obyvateľov pretrváva stereotyp viazanosti na sociálny systém a tým dobrovoľné vylúčenie z trhu práce.

Podľa podkladov Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave sa v katastrálnom území obce Čelovce nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín ani žiadne chránené ložiskové územie a

riešením rozvoja obce nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva. Na území obce sa neťažia nerastné suroviny a ani nikdy v minulosti tu nebola známa ťažba nerastných surovín. Na území obce sa nenachádzajú ložiská nerastných surovín, ktoré by bolo vhodné ťažiť a preto v riešení nie je potrebné vytvárať predpoklady pre ťažbu nerastných surovín.

1.1.4. Občianska vybavenosť

1.1.4.1. Technická infraštruktúra

Obec Čelovce je na nadregionálnu cestnú sieť napojená prostredníctvom cesty II. Triedy č.545 a cesty III. Triedy 5761 v smere Kapušany - Proč - Pušovce -Čelovce.

Cestnú dopravnú sieť sídla tvoria:

- Cesta III. triedy 5761 (Podhrabina- Pušovce – Proč – Podhorany – Kapušany)
- Miestne komunikácie (spojovacie a obslužné)

V rámci napojenia na železničnú dopravu obec má najbližšiu zastávku vlakov osobnej dopravy v obci Lipníky vzdialenej od obce Čelovce 5 km.

Obec je elektrickou energiou napájaná pomocou 2 transformátorov o celkovej kapacite 350 kVA a to 1 x 250 kVA a 1 x 100 kVA, Elektrickou energiou je napojených 100% obývaných domácností.

Telefónne spojenie v obci je napojené nadzemným vzdušným vedením na uzlovú telefónnu ústredňu v Prešove. Obec je taktiež pokrytá signálom v sieti mobilných operátorov a to T Com ako aj O2 a Orange. Signál vsieti oboch mobilných operátorov je na postačujúcej úrovni. Internet v obci je dostupný cez sieť pevnej linky T - Comu, ako aj cez mobilnú sieť oboch operátorov.

Plynofikácia obce bola ukončená v roku 2002 a momentálne je na rozvod zemného plynu napojených 95 % domácností.

Na rozvod pitnej vody z vodovodu Pušovce z bývalého JRD je napojených 8 % domácností, rozvody pitnej vody boli spustené do prevádzky v decembri roku 1975.

V obci je zabezpečený separovaný zber odpadu. Tuhý komunálny odpad je vyvázaný 1x za 21 dní na skládku Ozón Petrovce, sklo a plasty sú zbierané a vyvázané 1 x za dva mesiace a veľkoobjemový stavebný alebo iný odpad je vyvázaný na základe objednávky. Zber a vývoz odpadu zabezpečuje obec v spolupráci s firmou A.S.A. Slovensko a.s. Bratislava.

1.1.4.2 Sociálna, kultúrna a zdravotná infraštruktúra

V obci sa nachádza jedna prevádzka, ktorá poskytuje predaj potravín, zmiešaného tovaru, predajňa mäsa a mäsových výrobkov.

V obci každoročne v mesiaci jún organizujú deň detí - športový deň spojený s vystúpením folklórnych súborov. Minimálne 1 x do roka sa koná vystúpenie hudobno - zábavnej skupiny a obecný ples.

V neďalekej obci Pušovce má svoju prevádzku aj Slovenská pošta.

Ako premenné s vysoko pozitívnym vzťahom k chudobe boli identifikované zamestnanie, vzdelanie a bydlisko, t. j. región a urbánne/rurálne prostredie. Problematickým elementom pri chudobe je jej reprodukcia na ďalšie generácie. Životy detí sú veľmi významne ovplyvnené okolnosťami života rodičov, akými sú napr. ich vzdelanie a príjem, alebo pracovná pozícia. Výstupy zistené v rámci PISA (2003) ukázali na Slovensku na vysoko významný vplyv výsledkov dieťaťa v škole a socio-ekonomického pozadia, z ktorého dieťa pochádza.

Riziko sociálneho vylúčenia sa u týchto skupín zvyšuje kvôli ich nízkej atraktívnosti pre zamestnávateľov z dôvodu pracovnej neskúsenosti, nedostatočnej adaptability na meniace sa podmienky práce, nedostatočnej kvalifikácie či vzdelania, prispôsobenia pracovného prostredia nárokom postihnutých osôb, dlhodobej absencie v pracovnom procese, straty pracovných návykov a stimulov atď..

Jedným z dôležitých nástrojov predchádzania a zmierňovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj celkového zvyšovania kvality života je podpora prístupu k sociálnym službám a opatreniam sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately. V súčasnosti na Slovensku je oblasť poskytovania sociálnych služieb a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately charakterizovaná významnými nedostatkami v sieti služieb a výkonu opatrení (dostupnosť, rôznorodosť, regionálne rozloženie), zameraním na tradičné typy služieb, ktoré nezodpovedajú novodobým poznatkom a potrebám

pri predchádzaní sociálnemu vylúčeniu a zabezpečenia kvality života, ako aj nedostatkami v oblasti rozvoja ľudských zdrojov.

Popri nesporných pozitívach decentralizácie a modernizácie verejnej správy je však možné konštatovať nízku mieru aktivity v oblasti sociálnej inklúzie spôsobenú nie práve najlepšimi možnosťami obcí na plnenie nových samosprávnych povinností, osobitne v sociálne rizikových oblastiach, nebude možné prekonať bez výraznejšej podpory a cielenia prostriedkov do tejto oblasti.

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola Pušovce, Podhorany Kapušany, Ľubotice, Prešov
- Materská škola v obci Pušovce, Proč a Chmeľovec
- Obec nemá materskú školu.
- V roku 2011 bola zrušená základná škola pre malý počet žiakov.

1.1.4.3. Bývanie

Obytné územie obce v súčasnosti predstavuje kompaktné zastavané územie pozdĺž miestnych komunikácií a cesty III/5761. Bytový fond obce predstavuje zmes staršej povojnovnej zástavby v dobrom stavebnom stave, postupne rekonštruovanej a dostavovanej ale tiež novej zástavby. Najnovšia bytová výstavba je predovšetkým v jej južnej časti ale aj v severnej časti. Na území obce sa nenachádzajú osady rómskeho etnika. V obci Čelovce je záujem o výstavbu nových rodinných domov nielen spomedzi samotných obyvateľov obce, ale aj z blízkeho okolia. Obec má záujem o prípravu ďalších obytných území. Obec má v rámci zastavaného územia plochy využiteľné pre bytovú výstavbu len na plochách nadmerných záhrad v severovýchodnej a západnej časti obce. Rozvoj obytného územia je možný predovšetkým jeho doplnením v zastavaných častiach obce, modernizáciou staršieho bytového fondu. Relatívne väčšie plochy pre rozvoj bytovej výstavby sú v blízkosti najnovšej výstavby a jeho nový územný rozvoj je možný na plochách bezprostredne na ne nadväzujúcich a v juhovýchodnej, severovýchodnej, západnej a západnej časti mimo jej terajšiu zastavanú časť.

1.1.5. Vzdelávanie a kultúra

V obci svoju činnosť rozvíjajú oddiely a to futbalový, hokejový, volejbalový a tenisový každoročne usporadúvaných vedením obce (o pohár starostu obce).

Vzhľadom na veľkosť obce a pomery v obci ako aj vzdialenosť od okresných miest má svoje opodstatnenie v obci aj Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý ma 18 členov a zúčastňuje sa pravidelne regionálnych súťaží každoročne usporadúvaných vedením obce (o pohár starostu obce) vrátane okresných súťaží v kategórii mužov. Vybavenosť dobrovoľného hasičského zboru pozostáva z 1 striekačky PPS 12 a príslušenstva. V roku 2015 si DHZ Čelovce pripomenul 80.výročie aktívnej činnosti v obci Čelovce, kde pri tomto významnom jubileu bolo dňa 22.8.2015 odovzdané do užívania podpredsedom vlády a ministrom vnútra SR p. JUDr. Robertom Kaliňákom, nové hasičské auto IVECO s povodňovým vozíkom v plnej výbave.

1.1.6. Životné prostredie

V obci sa nenachádza žiadna priemyselná prevádzka, ktorá by svojou činnosťou podstatne ovplyvňovala kvalitu životného prostredia v obci. Znečisťovanie sídla vzniká len zadymovaním obytnej zóny spaľovaním dreva a uhlia, ktoré sa používa na vykurovanie rodinných domov. Značné problémy v obci spôsobujú menej prispôsobiví obyvatelia, ktorí odpad nevyvážajú na miesta pre tento účel zriadené, ale vytvárajú čierne skládky odpadu. Likvidácia týchto skládok odpadu stojí obec každoročne nemalé finančné prostriedky.

1.2. Analýza realizovaných opatrení v rokoch 1991 – 2014:

V obci Čelovce sa od roku 1991 realizovalo 7 väčších investičných akcií na ktoré boli použité finančné prostriedky z vlastných aj cudzích zdrojov.

Z cudzích zdrojov to boli finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, rozpočtov jednotlivých ministerstiev, nadačných fondov, rozpočtových kapítol úradu vlády a ESF-SR.

Zvláštnych zdrojov bolo za obdobie rokov 1991-2006 preinvestovaných 220000,- Sk. Celkové rozpočtové náklady na realizáciu jednotlivých aktivít predstavujú 2 500 000,- Sk. Obec sa na celkových finančných nákladoch podieľa 20 %.

Hodnota už ukončených realizovaných projektov je 2 500 000,- Sk. Celková hodnota realizovaných aktivít sa v danom období nedá vyčísliť nakoľko niektoré projekty sú v súčasnosti v štádiu výstavby a ich ukončenie je plánované na roky 2007 a 2013.

Rozvojový program realizovaný v rokoch 1991 – 2006:

Názov stavby	Výška poskytnutej dotácie/ Subjekt poskytujúci dotáciu	Vlastné finančné prostriedky
Plynofikácia školy		100 000,-
Rekonštrukcia ZŠ + MŠ	250 000,- MFSR	25 000,-
Rozšírenie el. siete, rozhlas	270 000,- / MF SR	27 000,-
Výstavba trafostanice	800 000,- / VŠE	0,-
Prístavba soc. Zariadení na OcÚ	300 000,- / MF SR	30 000,-
Vybudovanie archívu - knižnice	250 000,- / MF SR	25 000,-
Výmena okien na OcÚ	130000,-/MFSR	13 000,-
CELKOM	1 200 000,-	220 000,-

V roku 2010 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ Účelové určenie grantov a transferov Suma prijatých
prostriedkov v EUR:

PPA NFP – Zlepšenie dopravnej infraštruktúry v obci Čelovce 82 763,20

V roku 2012 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ Účelové určenie grantov a transferov Suma prijatých
prostriedkov v EUR:

MDVa RR SR – odbor úz. plánovania – Územný plán obce Návrh – Čistopis 1 494

V roku 2013 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ Účelové určenie grantov a transferov Suma prijatých
prostriedkov v EUR:

PPA NFP – Športová a relaxačná zóna – Výstavba Multifunkčného ihriska 61 285,69

V roku 2014 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ Účelové určenie grantov a transferov Suma prijatých
prostriedkov v EUR: MFSR Individuálne potreby obce.....4.100

PPA NFP-rekonštrukcia exist. objektu školy.....41 724, 79

PPA NFP- Polyfunkčný objekt – Zateplenie 8.305,62

PSK Nadstavba ochrannej siete – Multifunkčné ihrisko.....1 500

Popis najvýznamnejších prijatých grantov a transferov

V roku 2014 obec získala nenávratný finančný príspevok od PPA Bratislava na Polyfunkčný dom – Zateplenie (bývala ZŠ), vo výške 8 305, 62, dotáciu z prešovského samosprávneho kraja vo výške 1.500,- € na nadstavbu ochr. siete – Multifunkčné ihrisko. Ďalej dostala obec dotáciu z ministerstva financií vo výške 4.100,- € a dotácia z PPA Bratislava vo výške 41 724,79 na rekonštrukciu existujúceho objektu školy na spoločenskú sálu. Nakoľko na tieto projekty bol čerpaný krátkodobý úver a tiež sa použili prostriedky z kontokorentného úveru, boli tieto NFP použité na splátku týchto úverov.

V roku 2014 obec poskytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Dobrovoľnému hasičskému zboru vo výške 534,77 eur.

Rozvojový program Obce Čelovce v rokoch 2007 – 2014:

Názov stavby	Výška poskytnutej dotácie v EUR.	Subjekt poskytujúci dotáciu	Vlastné finančné prostriedky v EUR.
Zlepšenie dopravnej infraštruktúry v obci Čelovce	82 763,22	PPA	4 138,16
Územný plán obce Čelovce Návrh – Čistopis	1 494	Min,V a RR	800
Športovo relaxačná zóna – Výstavba Multifunkč. ihriska	61 285,69	PPA	2 999,28
Nadstavba ochr. siete – Multifunkčné ihrisko	1500	PSK	300
Polyfunkčný objekt - Zateplenie	8 305,62	PPA	33
Úprava existujúceho objektu ZŠ, za účelom vytv.spol.sály	41 724,79	PPA	2086,24
CELKOM	197 073,32		10 356,68

1.3. SWOT analýza

SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce - na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej členenie podľa sektorov.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy -disparity.

SWOT analýza obce Čelovce obsahuje vybrané relevantné výsledky prieskumu, ktoré boli v ďalšej etape doplnené o objektívne zistené faktory.

Swot analýza rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Dobrá poloha obce - Voľné stavebné pozemky - Vhodné podmienky na podnikanie - Dostatok voľných pracovných síl - Dobrá dopravná dostupnosť - Dobrý potenciál využitia poľnohospodárskej pôdy - Vhodné podmienky na podnikanie v poľnohospodárstve - Vhodné priestory na podnikanie - Tradícia poľnohospodárskej výroby - Silnejúci záujem o ekologické Poľnohospodárstvo - Rast záujmu o obnoviteľné zdroje energie 	<ul style="list-style-type: none"> - malé skúseností obyvateľov obce s podnikaním - nedostatok financií na realizáciu aktivít v obci a regióne - malo podnikateľských príležitosti na vidieku - negatívny populačný vývoj - nepriaznivá veková štruktúra obyvateľov regiónu - Nízky prílev zahraničných investícií - Nízka produktivita práce a nízka ekonomická výkonnosť - Nízky stupeň finalizácie výroby - Nevybudované priemyselné a technologické parky spolu s nepripravenosťou územia na

<ul style="list-style-type: none"> - Koncepcia riešenia integrácie rómskej národnostnej menšiny - Existujúci rozsah cestnej siete s napojením na susedné štáty - Blízkosť medzinárodných letísk a letísk - Vhodný potenciál pre využitie obnoviteľných zdrojov energie - Rozmanitá odvetvová štruktúra hospodárstva a tým aj možnosť širokej spolupráce so zahraničnými investormi - Koncentrácia výroby v malých a stredných Podnikoch - Voľná a flexibilná pracovná sila - Územný potenciál pre vytvorenie technologických a priemyselných parkov - Existencia spracovateľských podnikov - Dobré prírodné podmienky pre chov HD, ošípaných, oviec a hydiny - Dobré klimatické podmienky pre pestovanie TTP, obilnín a zemiakov - Vhodná geografická poloha pre rast a pestovanie, dorábanie drevnej hmoty - Kvalifikované ľudské zdroje - Vhodná veková štruktúra obyvateľov obce - Záujem väčšiny nezamestnaných nájsť si prácu - Znižujúci trend miery nezamestnanosti - Pocit spolupatričnosti občanov s obcou a Regiónom - Dobré fungujúce informovanie obyvateľov v obci a regióne - Vysoký počet živnostníkov podnikajúcich v službách - Dynamický rast služieb v regióne 	<p>ich výstavbu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vysoká opotrebovanosť HIM, NIM a zastaralý strojový park - Nevysporiadané vlastnícke vzťahy, veľká rozdrobenosť vlastníctva pôdneho a lesného fondu - Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov - Rastúci počet nevzdelaných a nekvalifikovaných obyvateľov - Absencia alternatívneho vzdelávania obyvateľov - Nízka miera priemernej mzdy - Veľa ľudí pod hranicou chudoby - Vysoký podiel marginálnych s
<p><u>Príležitosti</u></p>	<p><u>Ohrozenia</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> - podpora podnikateľských aktivít - prenájom obecných priestorov na podnikateľské účely - možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov - možnosti spolupráce s okolitými obcami v rámci regiónu - dostatok kvalifikovanej pracovnej sily - zmodernizovanie vybavenie strojového parku - zlepšená konkurencieschopnosť agropotravinárskeho a lesníckeho sektora silnejšie postavenie prvovýrobcov na trhu zvýšenie výroby produktov s vysokou pridanou hodnotou - vyššia úroveň odbornosti a informovanosti pracujúcich na vidieku - rozvoj cezhraničnej spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok pracovných príležitosti v regióne - útlm poľnohospodárskej výroby - zhoršujúca sa ekonomická situácia v regióne - obmedzený rozpočet na podporu podnikateľských aktivít - rast konkurencie iných regiónov - zvyšovanie nezamestnanosti na vidieku - znižovanie kúpyschopnosti vidieckeho obyvateľstva - odliv kvalifikovaných potenciálnych kapacít z vidieckych oblastí - dlhodobá vysoká nezamestnanosť na vidieku prehlbovanie rozdielu mzdy v typický mužských a ženských povolaniach - nedostatočná starostlivosť o rozvoj ľudských zdrojov

<ul style="list-style-type: none"> - podpora malého a stredného podnikania - možnosť vytvorenia nových pracovných príležitostí na vidieku, stabilizácia vidieka - možnosť využitia zdrojov EU vo vzťahu k profesionalizácii - vytváranie partnerstiev štátnej správy a samosprávy, vzdelávacích inštitúcií a podnikateľskej sféry na rôznych úrovniach - možnosť využívania zahraničných zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná integrácia rómskej národnostnej menšiny do spoločnosti - nárast mobility, tranzitnej i regionálnej dopravy - poškodenie prírodného lesného bohatstva nevhodným hospodárením - predražovanie potravín v maloobchodnej sieti - stagnácia už nadviazanej lokálnej, ako aj cezhraničnej spolupráce
---	---

<p><u>Silné stránky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pozitívny vývoj vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce a regiónu - Rozsiahla sieť a dobrá dostupnosť vzdelávacích inštitúcií - Kultúrno-historický potenciál regiónu - Vzdelávacie inštitúcie pre výchovu kvalifikovaných pracovníkov v regióne - Dobrá kvalifikačná úroveň pedagógov a rozvinutá sieť školských zariadení - Zariadenia pre mimoškolské aktivity detí a mládeže - Vysoká angažovanosť obcí v regióne - Vysoká aktivita spolkov, zborov, súborov, záujmových združení a organizácií formujúcich kultúrny život v obci a región 	<p><u>Slabé stránky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - nízky podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva na celoživotnom vzdelávaní - Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov - Nedostatočné vzdelávanie v oblasti poskytovania služieb obyvateľstvu
<p><u>Príležitosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora zaujímavých akcií v regióne - možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov - možnosti spolupráce s okolitými obcami v rámci regiónu - možností a podpora vytvárania verejnoprávnych partnerstiev - možnosť oživenia tradičných ľudových remesiel - možnosť využitia zdrojov EU vo vzťahu k profesionalizácii - možnosť využívania zahraničných zdrojov 	<p><u>Ohrozenia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - chýba systém prognózovania perspektívnych odborov v regióne - izolácia školy od praxe - nedostatočne prepojenie medzi výchovno-vzdelávacím procesom a trhom práce - odlev kvalifikovaných pracovnej sily do iných krajov a cudziny - odchod mladých a vzdelaných ľudí z regiónu z dôvodu chýbajúcich perspektív - pokles a strata súkromných iniciatív v oblasti kultúry a športu

Swot analýza občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Voľné stavebné pozemky - Dobrá dopravná dostupnosť - Existujúci rozsah cestnej siete s napojením na susedné štáty - Blízkosť medzinárodných letísk a letísk - Dostatočná kapacita kvalitných zdrojov pitnej vody - Existujúci potenciál stredných zdravotných pracovníkov - Vysoký potenciál „alternatívnej dopravy“ pešej a cyklistickej 	<ul style="list-style-type: none"> - Čiastočne chýbajúca environmentálna infraštruktúra v obci - nedostatočná rozvinutosť cestnej siete - relatívne vysoká miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia predovšetkým rizikových skupín - rozdiely medzi mestom a vidiekom - chýbajúce cestné obchvaty sídiel obci, - Nedostatočná úroveň protipovodňovej ochrany - Nedostatočná technická infraštruktúra - Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov - Chýbajúce vybavenie škôl technickými a didaktickými pomôckami
<u>Príležitosti</u>	<u>Ohrozenia</u>
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť čerpania financií zo Štrukturálnych fondov - rozvoj informačných a komunikačných technológií - existujúca sieť sociálnych zariadení - možnosť realizácie rôznych typov sociálnych služieb - rozvoj manažmentu zdravotníctva - zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení 	<ul style="list-style-type: none"> - chátranie obecného majetku - rast konkurencie iných obcí - nemotivujúca sociálna sieť - pasívne zotrvanie nezamestnaných v sociálnej sieti

Swot analýza životné prostredie

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
<ul style="list-style-type: none"> - silnejúci záujem o ekologické - poľnohospodárstvo - rast záujmu o obnoviteľné zdroje energie - Nedostatočná kapacita kvalitných zdrojov pitnej vody - Vhodný potenciál pre využitie obnoviteľných zdrojov energie - Relatívne čistá príroda a pôdny fond - Vysoká ekostabilizačná hodnota - Dostatok kvalitných informačných zdrojov o životnom prostredí - Existujúca koncepcia environmentálnej výchovy - Vysoký podiel zelene v regióne - Vytvorené podmienky pre separáciu odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> - Čiastočne chýbajúca technická infraštruktúra - nedostatočné využívanie prírodných zdrojov na výrobu elektrickej energie - Nedostatočná úroveň protipovodňovej ochrany - Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov - Nevyhovujúca kvalita vody povrchových tokov - Nedostatočné povedomie verejnosti a nezáujem o ekologické problémy - Neefektívne uplatnenie environmentálnej výchovy v praxi - Nedostatočná a nekompetentná propagácia a informovanosť o ochrane prírody a krajiny - Existencia lokálnych zdrojov znečistenia životného prostredia - Prítomnosť starých environmentálnych záťaží

	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatočné využívanie alternatívnych zdrojov energie
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov možnosti - spolupráca s okolitými obcami v rámci regiónu - využívanie netradičných zdrojov energie - efektívne využívanie prírodných zdrojov - znižovanie energetickej a surovinovej náročnosti - zvyšovanie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie - Cezhraničná spolupráca v oblasti ochrany krajiny - možnosť využívania zahraničných zdrojov - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby - vzdelávanie a pôsobenie ekologických neziskových organizácií 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršovanie stavu v oblasti životného prostredia - tvorba divokých skládok tuhého komunálneho odpadu - nedostatočné protipovodňové zabezpečenie - zmena klimatických podmienok - poškodenie prírodného lesného bohatstva nevhodným hospodárením - hrozba erózie pôdy - nekoordinovaný rozvoj turizmu - nízka vymožitelnosť práva v oblasti ochrany životného prostredia - ohrozenie kvality životného prostredia kumuláciou znečistenia

Swot analýza cestovný ruch

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Výhodná geografická poloha obce pre rozvoj turizmu a agroturizmu . - Dobré prírodné dispozície regiónu - Voľné stavebné pozemky - Vhodné podmienky na podnikanie - Dostatok voľných pracovných síl - Dobrá dopravná dostupnosť - Vhodné priestory na podnikanie -- Prírodný potenciál regiónu -- Kultúrno-historický potenciál obce a regiónu -- Existujúce oblasti cestovného ruchu v blízkom regióne . -- Dostatok udržiavaných turistických trás, cyklotrás -- Existujúci rozsah cestnej siete s napojením na susedné štáty . -- Blízkosť medzinárodných letísk a letísk -- Voľná a flexibilná pracovná sila -- Možnosti využitia bytového a nebytového fondu pre účely ČR -- Dostatok pracovných síl na vidieku, aj pre rozvoj ČR -- Dobré podmienky pre poľovníctvo a 	<ul style="list-style-type: none"> - Čiastočne chýbajúca technická infraštruktúra - malé skúsenosti obyvateľov obce s podnikaním - chýbajúce turistické trasy - chýbajúce cyklistické trasy - nedostatočná koordinácia, marketing a propagácia ČR - nízka kvalita základných a doplnkových služieb ČR - Nedostatočná prezentácia regiónu v zahraničí - Nevysporiadané vlastnícke vzťahy, veľká rozdrobenosť vlastníctva pôdneho a lesného fondu - Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov . - Chýbajúca komplexná ponuka služieb a produktov ČR v regióne pre rôzne cieľové skupiny návštevníkov

<ul style="list-style-type: none"> -- rybárstvo -- Vysoký potenciál „alternatívnej dopravy“ -- pešej a cyklistickej 	
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - podpora zaujímavých akcií v regióne - možnosť čerpania financií zo štrukturálnych fondov - spolupráca s okolitými obcami v rámci regiónu - rozvoj cezhraničnej spolupráce - Napojenosť na globálny informačný systém - Rozvoj spolupráce s euroregiónmi - Krajinne danosti pre rozvoj cestovného ruchu - Sledovanie rozvojových trendov v cestovnom ruchu - Prírodný potenciál - možnosť využívania zahraničných zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> - rast konkurencie iných obcí - nekoordinovaný spoločný postup subjektov v oblasti cestovného ruchu - zníženie návštevnosti a záujmu turistov o obec a región - nekoordinovaný rozvoj turizmu - strata atraktivity územia - nerozvíjame marketingu územia a úrovne poskytovaných služieb cestovného ruchu

1.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Rozvojový potenciál, ľudské zdroje a ekonomická situácia

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
<ul style="list-style-type: none"> - Nízky podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a nízka pružnosť vzdelávacieho systému vzhľadom na potreby trhu práce - Odliv kvalifikovaných potenciálnych kapacít z obce - Nízky podiel výdavkov na rozvoj ľudských zdrojov na HDP, nedostatočne previazaný obsah vzdelávania vzhľadom na potreby trhu práce a nedostatočné využívanie potenciálu IKT vo vzdelávacom procese - Vysoká miera nezamestnanosti, vysoký podiel rizikových skupín na celkovej nezamestnanosti a nízka miera zamestnanosti - Relatívne vysoká miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia predovšetkým rizikových skupín s dôrazom na marginalizovanú rómsku komunitu - Starnutie obyvateľstva a s tým súvisiaca veková nevyváženosť v špecifických profesiách - Málo podnikateľských príležitostí v regióne, nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, čo zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít 	<ul style="list-style-type: none"> - Dobrá poloha obce, čo sa týka dopravnej dostupnosti a napojenia na región a susedné štáty - Existujúci rastový potenciál a dobré východiská pre rozvoj konkurencieschopnosti v oblasti cestovného ruchu a vidieckeho turizmu - Zvyšovanie atraktivity podnikateľského prostredia podporujúce hospodársky rast a investície - Rast zamestnaností indukovaný hospodárskym rastom, prílevom PZI a štrukturálnymi zmenami - Vhodné podmienky na rozvoj MSP (stavebné pozemky, priestory) - Vhodný potenciál pre využitie obnoviteľných zdrojov energie - Potenciál kvalifikovaných LZ: MSP, voľná a flexibilná pracovná sila - Ďalšie vylepšovanie fungovania trhu práce a zvyšovanie účinnosti aktívnej politiky zamestnanosti

Vzdelávanie, kultúra a šport

<u>Kľúčové disparity</u>	<u>Hlavné faktory rozvoja</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Nízky podiel výdavkov na rozvoj ľudských zdrojov na HDP, nedostatočne previazaný obsah vzdelávania vzhľadom na potreby trhu práce a nedostatočné využívanie potenciálu IKT vo vzdelávacom procese - Nedostatočný počet občanov zapojených do celoživotného vzdelávania - Nedostatočná údržba a obnova historických objektov a kultúrno-historického dedičstva - Nedostatočnosť a nedostupnosť športovísk v obci pre obyvateľov a návštevníkov - Nedostatočná realizácia a prezentácia kultúrno - športových aktivít obce - Nedostatok finančných prostriedkov na ďalší rozvoj vzdelávania, kultúry a športu 	<ul style="list-style-type: none"> - Pozitívny vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívnych obyvateľov, vysoká miera stredoškolský vzdelaných a stály záujem obyvateľov o celoživotné vzdelávanie - Dobrá dostupnosť všetkých druhov vzdelávacích zariadení, existujúca sieť vzdelávacích inštitúcií neformálneho vzdelávania - Modernizácia infraštruktúry výchovno-vzdelávacieho procesu - Racionalizácia siete škôl a s tým súvisiaca vyššia efektívnosť využitia finančných zdrojov na infraštruktúru vzdelávania - Kultúrno - historický potenciál obce - Silný športový a kultúrny potenciál mládeže v obci - Spoločný postup regiónu pri prezentácii kultúrno - historického potenciálu regiónu, tradičných remesiel - Vytváranie verejnoprávnych a cezhraničných partnerstiev - Modernizácia vzdelanostnej, kultúrnej a športovej základne

Občianska vybavenosť, sociálne a zdravotné služby

<u>Kľúčové disparity</u>	<u>Hlavné faktory rozvoja</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Chýbajúca dobudovaná technická a environmentálna infraštruktúra - Nízky podiel ciest vyšších tried a nedobudované miestne komunikácie - Nerovnomerná regionálna vybavenosť environmentálnou infraštruktúrou, nedostatočné opatrenia na ochranu pred povodňami - Zlý technický stav regionálnej infraštruktúry, infraštruktúry verejných služieb a pamiatkového fondu - Nedostatočne využívané chrbtové optické siete, nízka penetrácia ÍKT v domácnostiach a relatívne vysoké náklady na jej obstaranie - Nepriaznivý zdravotný stav obyvateľstva v dôsledku zmeny štruktúry ochorení, zlá štruktúra služieb ako aj ich nízka efektívnosť a kvalita v dôsledku dlhodobo neriešených systémových nedostatkov 	<ul style="list-style-type: none"> - Odstránenie systémových nedostatkov systému sociálnych vecí a zvyšovanie kvality a efektívnosti v oblasti sociálnych vecí - Existencia rozsiahlej siete občianskej vybavenosti, pamiatkového a stavebného fondu Hustota dopravnej infraštruktúry, dopravná infraštruktúra ako súčasť európskej dopravnej infraštruktúry - Nárast počtu obyvateľov zásobovaných z verejných vodovodov, bývajúcich v domoch pripojených na verejnú kanalizáciu a čističku odpadových vôd a zvyšovanie kvality čistenia odpadových vôd, primerané opatrenia na ochranu pred povodňami - Odstránenie systémových nedostatkov systému zdravotníctva a zvyšovanie kvality a efektívnosti zdravotnej starostlivosti

<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov - Chýbajúce kvalitné dopravné prepojenie regiónu - Nevysporiadané vlastnícke vzťahy vzhľadom na dobudovanie technickej a environmentálnej infraštruktúry 	
---	--

Životné prostredie

<u>Kľúčové disparity</u>	<u>Hlavné faktory rozvoja</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Nízky podiel využívania obnoviteľných zdrojov energie - Nedostatočná úroveň protipovodňovej ochrany - Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov - Nevyhovujúca kvalita vody povrchových tokov - Nedostatočná separácia a spracovanie odpadov - Existencia veľkých znečisťovateľov ovzdušia v blízkosti obce - Nedostatočné povedomie verejnosti a nezáujem o ekologické problémy - Nedostatočná a nekompetentná propagácia a informovanosť o ochrane prírody a krajiny - Prítomnosť divokých skládok tuhého komunálneho odpadu - Vypúšťanie odpadových splaškov a tým narušenie ekostabilizačnej hodnoty regiónu 	<ul style="list-style-type: none"> - Zachovanie druhov a biotopov - Environmentálna politika podporujúca znižovanie negatívnych vplyvov ekonomického rastu na životné prostredie - Vhodný potenciál pre využitie obnoviteľných zdrojov energie - Vytvorené podmienky pre separáciu a likvidáciu odpadov - Nevybudovaná environmentálna infraštruktúra - Zahraničné investície a podpora EU - Rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia neziskových organizácií - Realizácia protipovodňových opatrení

Cestovný ruch, vidiecky turizmus a agroturizmus

<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatočná úroveň využitia a nízka kvalita služieb cestovného ruchu a vidieckeho turizmu - Čiastočne chýbajúca občianska a environmentálna infraštruktúra - Chýbajúce turistické značenie v obci, nedostatočná koordinácia, marketing a propagácia ČR a vidieckeho turizmu - Nízka kvalita základných a doplnkových služieb ČR a vidieckeho turizmu - Nedostatočná prezentácia obce a regiónu v zahraničí - Nevysporiadané vlastnícke vzťahy, veľká rozdrobenosť vlastníctva pôdneho a lesného fondu - Nedostatok a nedostupnosť finančných zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> - Existujúci nehmotný potenciál cestovného ruchu, rozsiahla verejná finančná podpora rozvoja cestovného ruchu a rozvoj systémov pre zvýšenie efektívnosti a účinnosti destinačného marketingu a úrovne služieb - Výhodná geografická poloha obce, existujúce oblasti ČR a vidieckeho turizmu a kultúrno - historický potenciál pre rozvoj turizmu a agroturizmu - Voľné stavebné podmienky a vhodné podmienky na rozvoj MSP - Rozvoj zaujímavých akcií a atrakcií v obci - Prílev kapitálu na vidiek prostredníctvom zvýšenia návštevnosti vidieckych regiónov v súvislosti s vidieckym cestovným ruchom, agroturistikou, rozvojom tradičných remesiel a obnovou
---	--

<ul style="list-style-type: none"> - Chýbajúca komplexná ponuka služieb a produktov ČR a vidieckeho tunzmu v obci pre rôzne cieľové skupiny návštevníkov - Slabá spolupráca s cestovnými kancelárkami a cezhraničná spolupráca - nekoordinovaný spoločný postup subjektov pôsobiach v oblasti cestovného ruchu a vidieckeho turizmu a tým zníženie návštevnosti a záujmu turistov o obec	<p>dediny</p> <ul style="list-style-type: none"> - využitie voľných a vhodných súkromných ubytovacích kapacít - rozvoj regiónu prostredníctvom realizácie miestnej stratégie rozvoja - zlepšenie podpory rozvoja a propagácie ČR a vidieckeho turizmu
---	--

B/ Strategická časť

2. Rozvojová stratégia

Predmetom strategickej vízie je zodpovedanie otázky, ako by obec mala vyzerat' v budúcnosti. Nasledujúca vízia vyplynula z analýzy SWOT a sú v nej priamo zakomponované jednotlivé rozvojové ciele, ktoré odpovedajú na uvedenú otázku. V rámci aplikovanej metodiky predstavuje strategická vízia ekvivalent globálneho cieľa.

Stratégia rozvoja obce Čelovce stavia predovšetkým na zhodnotení silných stránok a maximálnom využití príležitostí, vzhľadom k tomu, že všetky problémy a potenciálne ohrozenia nepovažujeme za mimoriadne kritické. Rozvoj obce sa bude orientovať na zachovanie a oživovanie tradičných hodnôt a kolorit vidieckeho prostredia.

V predchádzajúcich častiach programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sme sa zaoberali analýzou a SWOT analýzou, ktorá nám predkladá základný obraz o obci a je východiskom pre stanovenie vízie, to znamená stavu v akom sa bude obec nachádzať z pohľadu dlhodobého plánovania.

Cieľom rozvojovej stratégie je vybudovať prítiažlivú obec pre vlastných obyvateľov ako aj návštevníkov obce, zlepšiť súčasný stav životného prostredia v obci, zviditeľniť obec pre potenciálnych turistov a potenciálnych podnikateľov a tým aj posilniť miestnu ekonomiku. K naplneniu týchto našich cieľov je potrebné určiť si priority, ktoré sú pre nás závažné. My sme si určili tieto ciele a priority.

Globálnym strategickým cieľom obce je zastaviť hospodárske a sociálne zaostávanie obce a čo najskôr nastúpiť na takú cestu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorá smeruje ku stálemu znižovaniu disparity medzi obcou a ostatnými obcami a Slovenskom ako celkom v ekonomickej oblasti, sociálnej dynamike, ekologickej rovnováhe a celkovej kvality života

GAP analýza

GAP analýza definuje vzťah medzi súčasným stavom a strategickou víziou. Umožňuje lepšie si uvedomiť „priepasť“ medzi súčasným stavom obce a strategickou víziou obce, čo treba urobiť preto, aby sa vízia stala realitou. GAP analýza je teda pomenovaním problémov, na riešenie ktorých sa treba zamerať. Pomáha definovať konkrétne projekty, aktivity a opatrenia, ktoré sú predmetom nasledujúcej kapitoly.

2.1. Ciele a priority

2.1.1. Ciele a priority v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie	
Ciele	Priority
<ul style="list-style-type: none"> - Zastaviť hospodárske a sociálne zaostávanie obce a nastúpiť cestu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorá smeruje k znižovaniu disparity medzi obcou a ostatnými obcami v kraji a na Slovensku a to v ekonomickej výkonnosti a sociálnej dynamike. Zastaviť úbytok obyvateľstva v obci a zabezpečiť tu žijúcim obyvateľom vhodné podmienky a ochranu zdravia a sociálnych istôt. Vybudovať obec prítiažlivú pre investorov s účelnou štruktúrou podnikov zodpovedajúcou charakteru a špecifickým prednostiam obce. 	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora podnikateľského prostredia v regióne, zvyšovanie podpory MSP - Podpora rastu zamestnanosti
2.1.2. Ciele a priority v oblasti vzdelávania, kultúry a športu	
Ciele	Priority
<ul style="list-style-type: none"> - Dosiahnuť kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EU a vytvorenie systému riadenia výchovy a vzdelávania v nových podmienkach. Zachovanie kultúrnohistorického potenciálu obce, rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít. Vytvárať optimálne podmienky pre rozvoj kultúry, všestranne podporovať všetky oblasti kultúrneho života a poskytovať platformu pre vzájomnú komunikáciu a koordináciu významných podujatí. Za týmto účelom v maximálnej miere využívať jestvujúci potenciál a zaoberať sa rozvojom a zachovaním tradícií folklóru a ľudových remesiel. Podpora športových aktivít občanov obce -podpora rozvoja telesnej kultúry, podporovať útvary talentovanej mládeže, a športové kluby v obci. Zlepšenie možnosti voľno-časových športových aktivít detí, mládeže a dospelých podporujúcich zdravý životný štýl 	<ul style="list-style-type: none"> - Zabezpečiť vhodné podmienky pre vzdelávanie. - Zabezpečiť vhodné podmienky pre rozvoj a činnosť mimoškolských, kultúrnych aktivít občanov a návštevníkov obce - Zabezpečiť vhodné podmienky pre rozvoj a činnosť v oblasti športu a športových aktivít občanov a návštevníkov obce
2.1.3. Ciele a priority v oblasti občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb	
<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry musí smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potencionálne podnikateľské zóny a zóny bytovej výstavby, ako aj na 	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora komplexnej infraštruktúry v obci. - podpora sociálnej inklúzie - podpora rozvoja zdravotníckych služieb

<p>rekonštrukciu komplexnej infraštruktúry v obci -dopravnej, environmentálnej, informačne- komunikačnej a občianskej.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vytvoriť sociálnu a zdravotnú sústavu, zodpovedajúcu potrebám obyvateľov a návštevníkov obce, vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v sociálnej oblasti a zdravotníctve s dôrazom na kvalitu poskytovaných služieb. Zníženie percenta sociálne ohrozených a odkázaných obyvateľov obce. Zlepšenie sociálnej starostlivosti a služieb pre marginalizované skupiny a detí a podpora sociálneho zapojenia nezamestnaných. 	
<p>2.1.4. Ciele a priority v oblasti životného prostredia</p>	
<p>Ciele</p>	<p>Priority</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia. využívanie vodných zdrojov, ochrana ovzdušia a nakladanie s odpadmi a celková ochrana a revitalizácia krajiny. Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj. Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženia životného prostredia, dobudovanie environmentálnej infraštruktúry. Podpora environmentálnej výchovy detí predškolského a školského veku i širokej verejnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - Ochrana zložiek životného - Ochrana prírody a tvorba krajiny - Odstraňovanie rizikových faktorov vplývajúcich na životné prostredie - Využívanie obnoviteľných zdrojov energie
<p>2.1.5. Ciele a priority v oblasti cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu</p>	
<p>Ciele</p>	<p>Priority</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Rozvinúť odvetvie cestovného ruchu , rozvíjať infraštruktúru cestovného ruchu so zameraním na zvyšovanie konkurencieschopnosti, socio-ekonomických príležitosti, rastu životnej úrovne, vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v cestovnom ruchu s dôrazom na kvalitu služieb a budovanie imidžu regiónu. Podpora budovania, údržby a obnovy turistickej infraštruktúry, propagácia a prezentácia obce. Spojením a vyváženým využívaním prírodných, historických a kultúrnych hodnôt vytvárať podmienky pre posilnenie návštevnosti obce. 	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora cestovného ruchu v obci - Rozvoj vidieckeho turizmu a agroturizmu

2.2. Opatrenia a aktivity	
2.2.1. Opatrenia a aktivity v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie	
Opatrenia	aktivity
2.2.1.1. Prenájom priestorov a pozemkov vhodných na podnikanie	2.2.1.1.1. Výkup pozemkov vhodných na podnikanie
2.2.1.2. Poskytnutie stimulov pre podnikateľov v obci	2.2.1.1.2. Získame vhodných pozemkov do dlhodobého prenájmu
2.2.1.3. Poskytnutie podpory MSP	2.2.1.2.1. Poskytnutie služieb pre podnikateľov v obci, ktorí vytvoria trvalé pracovné miesta pre obyvateľov obce 2.2.1.3.1. Nadviazanie spolupráce so strednými a veľkými podnikateľskými subjektami v regióne
2.2.2. Opatrenia a aktivity v oblasti vzdelávania, kultúry a športu	
Opatrenia	Aktivity
2.2.2.1. Doplnenie vybavenosti základnej školy	2.2.2.1.1. Dovybavenie počítačovej miestnosti výpočtovou technikou 2.2.2.1.2. Organizovanie vzdelávacích a rekvalifikačných kurzov a školení pre občanov obce 2.2.2.1.3. Výstavba a vybavenie detských ihrísk
2.2.2.2. Zachovanie a rozvoj ľudových a kultúrnych tradícií v obci	2.2.2.2.1. Organizovanie a zachovávanie tradičných kultúrnych podujatí v obci 2.2.2.2.2. Podpora spoločných kultúrnych aktivít a cezhraničnej spolupráce 2.2.2.2.3. Výstavba a rekonštrukcia obecných priestranstiev na športové a kultúrne podujatia v obci 2.2.2.2.4. Údržba a rekonštrukcia kaplniek 2.2.2.2.5. zriadenie pamätnej miestnosti a vedenie kroniky
2.2.2.3. Doplnenie vybavenosti v športového areálu v obci	2.2.2.3.1. Výstavba viacúčelových ihrísk 2.2.2.3.2. Výstavba sociálnych zariadení, a oplotenie športového areálu
2.2.3. Opatrenia a aktivity v oblasti občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb	
Opatrenia	Aktivity
2.2.3.1. Vytvorenie a prevádzkovanie obecnej webovej stránky	2.2.3.1.1. Tvorba a prevádzkovanie obecnej webovej stránky
2.2.3.2. Dobudovanie cestnej infraštruktúry v obci	2.2.3.2.2. Výstavba chodníkov v obci 2.2.3.2.3. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií vrátane mostov 2.2.3.2.4. Výstavba a údržba rigolov pozdĺž miestnych komunikácií 2.2.3.2.5. výstavba ochranného zábradlia na nebezpečných úsekoch v obci 2.2.3.2.6. výstavba parkovísk v obci
2.2.3.3. Rozvoj vodohospodárskej infraštruktúry	2.2.3.3.1. Vybudovanie kanalizácie a napojenie obydli na ČO V 2.2.3.3.2. Dobudovanie verejného vodovodu a napojenie obydli

2.2.3.4. Zabezpečenie vhodných stavebných pozemkov	2.2.3.4.1. Zabezpečenie vhodných stavebných pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu 2.2.3.4.2. Nákup pozemkov vhodných na výstavbu bytoviek pre rodiny s nižším príjmom
2.2.3.5. Vybudovanie technickej a environmentálnej infraštruktúry	2.2.3.5.1. Rekonštrukcia a rozšírenie elektrickej prípojky, verejného osvetlenia a obecného rozhlasu 2.2.3.5.2. Dobudovanie dopravnej infraštruktúry v obci 2.2.3.5.3. Výstavba chodníkov a prístupových komunikácií na obecnom cintoríne
2.2.3.6. Rekonštrukcia obecného majetku	2.2.3.6.1. Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice 2.2.3.6.2. Rekonštrukcia Kultúrneho domu 2.2.3.6.3. Zriadenie a vybavenie klubu dôchodcov
2.2.4. Opatrenia a aktivity v oblasti životného prostredia	
Opatrenia	Aktivity
2.2.4.1. Ochrana a revitalizácia krajiny	2.2.4.1.1. Odstraňovanie divokých skládok TKO 2.2.4.1.2. Realizácia projektov protipovodňových opatrení 2.2.4.1.3. Vybudovanie obecnej kompostárne
2.2.4.2. Regulácia vodných tokov	2.2.4.2.1. čistenie a úprava koryta a spevnenie brehov obecného potoka
2.2.4.3. Výsadba a ochrana trávnych porastov stromov a drevín	2.2.4.3.1. zlepšovanie stavu zelene verejných priestranstiev v obci
2.2.4.4. Ochrana a využívanie vodných zdrojov	2.2.4.4.1. ochrana a čistenie vodných zdrojov
2.2.5. Opatrenia a aktivity v oblasti rozvoja cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu	
2.2.5.1. Propagácia obce a jej okolia	2.2.5.1.1. vytvorenie informačno propagačného bulletinu o obci a jej okolia
2.2.5.2. Výstavba a udržiavanie turistických náučných trás	2.2.5.2.1. Vybudovanie a udržiavanie trasy pre peších turistov 2.2.5.2.2. Vybudovanie, označenie a údržba cyklistických trás 2.2.5.2.3. Výstavba náučných a poznávacích lesných chodníkov

2.3. Opis rozvojovej stratégie

Definované ciele obce vychádzajú z porovnávania a selekcie strategických cieľov s vyššími programami rozvoja a ich prejednávania a zjednotenia na úrovni zástupcov obce.

Pre vyhodnotenie plánovanej stratégie je potrebné určiť aj merateľné ukazovatele, ktoré budú sledované počas navrhovaného obdobia. V prípade rozvojovej stratégie budú takými ukazovateľmi projekty navrhované obcou. Ukazovatele sú rozdelené podľa oblastí v súlade so špecifickými cieľmi stanovenými v stratégii rozvoja.

Globálna strategická vízia obce:

konkurencieschopná a všestranne rozvinutá obec s rozvinutou infraštruktúrou, s vysokou vzdelanostnou úrovňou, flexibilná a schopná využívať všetky zdroje /prírodné, kultúrne, historické, ľudské, hospodárske a finančné/ pri zachovaní prírodných a kultúrnych hodnôt a pamiatok regiónu.

Špecifické ciele :

- Zastaviť hospodárske a sociálne zaostávanie obce a nastúpiť cestu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorá smeruje k znižovaniu disparity medzi obcou a ostatnými obcami v kraji a na Slovensku a to v ekonomickej výkonnosti a sociálnej dynamike. Zastaviť úbytok obyvateľstva v obci a zabezpečiť tu žijúcim obyvateľom vhodné podmienky a ochranu zdravia a sociálnych istôt. Vybudovať obec príťažlivú pre investorov s účelnou štruktúrou podnikov zodpovedajúcou charakteru a špecifickým prednostiam obce.
  - Dosiahnuť kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EU a vytvorenie systému riadenia výchovy a vzdelávania v nových podmienkach. Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce, rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít. Vytvárať optimálne podmienky pre rozvoj kultúry, všestranne podporovať všetky oblasti kultúrneho života a poskytovať platformu pre vzájomnú komunikáciu a koordináciu významných podujatí. Za týmto účelom v maximálnej miere využívať jestvujúci potenciál a zaoberať sa rozvojom a zachovaním tradícií folklóru a ľudových remesiel. Podpora športových aktivít občanov obce - podpora rozvoja telesnej kultúry, podporovať útvary talentovanej mládeže, a športové kluby v obci. Zlepšenie možnosti voľno-časových športových aktivít detí, mládeže a dospelých podporujúcich zdravý životný štýl.
  - Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry musí smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potencionálne podnikateľské zóny a zóny bytovej výstavby, ako aj na rekonštrukciu komplexnej infraštruktúry v obci dopravnej, environmentálnej, informačno- komunikačnej a občianskej.
  - Vytvoriť sociálnu a zdravotnú sústavu, zodpovedajúcu potrebám obyvateľov a návštevníkov obce, vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v sociálnej oblasti a zdravotníctve s dôrazom na kvalitu poskytovaných služieb. Zníženie percenta sociálne ohrozených a odkázaných obyvateľov obce. Zlepšenie sociálnej starostlivosti a služieb pre deti a podpora sociálneho zapojenia nezamestnaných.
  - Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia, využívanie vodných zdrojov, ochrana ovzdušia a nakladanie s odpadmi a celková ochrana a revitalizácia krajiny. Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj. Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženia životného prostredia, dobudovanie environmentálnej infraštruktúry. Podpora environmentálnej výchovy detí predškolského a školského veku i širokej verejnosti.
  - Rozvinúť odvetvie cestovného ruchu , rozvíjať infraštruktúru cestovného ruchu so zameraním na zvyšovanie konkurencieschopnosti, socio-ekonomických príležitostí, rastu životnej úrovne, vytvoriť podmienky pre rast kvalifikácie ľudských zdrojov v cestovnom ruchu s dôrazom na kvalitu služieb a budovanie imidžu regiónu. Podpora budovania, údržby a obnovy turistickej infraštruktúry, propagácia a prezentácia obce. Spojením a vyváženým využívaním prírodných, historických a kultúrnych hodnôt vytvárať podmienky pre posilnenie návštevnosti obce.
- Merateľné ukazovatele nie je možné objektívne zhodnotiť, nakoľko nie je známa celková čiastka finančných prostriedkov na podporu rozvojovej stratégie. Úspešnosť a realita ukazovateľov závisí od kvality vypracovaných projektov a od ich následnej úspešnosti v hodnotiacom procese štrukturálnych fondov.

D/Finančná časť

3. Financovanie Programu rozvoja obce Čelovce na programovacie obdobie 2014 - 2020 (zdroje financovania)

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Pre jednotlivé aktivity, opatrenia a projekty sú v kapitole 5 – Akčný plán definované subjekty., ktoré ich budú financovať, ako aj odhadované náklady (pokiaľ ich bolo možné špecifikovať). Vzhľadom k tomu, že v aktuálnej fáze nie je možné výšku nákladov presne určiť, sú náklady na realizáciu aktivít určené odborným odhadom. Finančné prostriedky potrebné na realizáciu aktivít budú v zásade pochádzať z troch zdrojov:

- 3.1 verejné zdroje (obecný rozpočet, štátny rozpočet)
- 3.2 súkromné zdroje
- 3.3 fondy Európskej únie

3.1 Verejné /zdroje

Ako ukázala analýza majetkovej a rozpočtovej situácie, zdroje obce neumožnia všetky investície. Dôležité bude preto získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EU.

Je samozrejme nutné počítať aj s variantom zamietnutia žiadostí o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov,

V súčasnosti majú mestá a obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity (ak nepočítame automatické dofinancovanie príspevku zo štrukturálnych fondov). Väčšina štátnych fondov bola zrušená; jediným fondom poskytujúcim aspoň limitovanú nenávratnú finančnú pomoc pre investičné projekty obcí je Štátny fond rozvoja bývania. Z neho môžu pri výstavbe obecných nájomných bytov podľa stanovených kritérií.

3.2 Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Investovanie súkromných prostriedkov do neziskových aktivít je u nás zatiaľ zriedkavé, rovnako ako v zahraničí často realizované investovanie na báze Joint Ventures -t.j. podniky so spoločným kapitálovým vkladom verejného subjektu (miestnej samosprávy) a súkromnej spoločnosti.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počíta s príspevkami zo súkromných zdrojov, napríklad formou sponzorských príspevkov.

3.3 Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa mestám a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EU. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. V programovacom období 2014 – 2020 je založená na piatich štrukturálnych fondoch:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)
- Európsky sociálny fond (ESF)
- Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka (EPFRV) -
- Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF)
- Európsky fond pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEPAD)

Stratégia, priority a ciele NSRR budú implementované cez 9 operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EU:

Tabuľka 1: Zoznam operačných programov

	Operačný program	RO	Fond
1	OP EVS – efektívna verejná správa	MVSR	ERDF/EFRR
2.	OP II – integrovaná infraštruktúra	MDVa RRSR	ERDF, KF
3,	OP IS – informatizácia spoločnosti	MD, V a RRSR	ERDF, KF'
4.	OPKŽP – kvalita životného prostredia	MŽPSR	ERDF
5.	OPLZ – ľudské zdroje	MPSV a R SR	ESF
6,	OPRH – rybné hospodárstvo	MHSR	EPFRV
7. .	OP TP – technická pomoc	MVSR	ERDF
8.	OP Va I – výskum a inovácie	MŠSR	ERDF
9.	OP Z a SI – zamestnanosť a sociálna inklúzia	MPSV a R SR	ESF

Nové programovacie obdobie pre roky 2014-2020 prinesie zmeny v celkovej alokácii finančných prostriedkov, ako aj zmeny prioritných smerov podpory Preto bude na základe operačných programov budúceho programovacieho obdobia nutné preveriť možnosti financovania projektov obsiahnutých v tomto dokumente.

D/ Realizačná časť

4. Zabezpečenie realizácie

Program rozvoja obce je strednodobým dokumentom, na základe ktorého sa uskutočňuje podpora miestneho rozvoja s dôrazom na sociálno-ekonomickú sféru. Možno ho charakterizovať ako program cielených opatrení, prípadne intervencií, navrhnutý pre oživenie ekonomického a sociálneho rozvoja. Má konkretizovať oparenia nevyhnutné pre dosiahnutie strategických cieľov.

Program rozvoja obce je dôležitý predovšetkým tým, že zhrňuje základné informácie k stratégii vo všetkých súvislostiach rozvoja. Predkladá sa rôznym komisiám na vyššej programovacej úrovni a slúži ako koncepčný materiál pre formulovanie cieľov rôznych projektov.

Ďalej slúži ako podklad pre žiadosti o finančnú podporu na realizáciu týchto projektov a tiež na upresňovanie, získavanie a koordináciu partnerov na území obce.

Realizácia programu sa vykonáva na základe projektov a pri ich špecifikácií a výbere dochádza k združovaniu záujmov a finančných prostriedkov. Okrem súkromnej podnikateľskej bázy sú to napríklad partneri, ktorí čerpajú zdroje aj z iných fondov EU. Vhodnými partnermi sú napr. vysoké školy, výskumné a technologické inštitúcie.

Pri realizácii programu sa podieľajú mnohí účastníci jednotlivých projektov a k tomu je potrebné zabezpečiť vhodnú organizáciu a riadenie tohto procesu, ktorý pozostáva z plánovacích, komunikačných činnosti ako aj monitorovania, hodnotenia a aktualizácie programu

Zodpovednosť za plnenie celého programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce má najvyšší orgán na čele so starostom obce.

4.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Štruktúra inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce najvyšším orgánom je zastupiteľstvo obce.

Zastupiteľstvo obce a starosta obce

Zastupiteľstvo obce a starosta obce a najvyššími orgánmi, prijímajúcimi rozhodnutia o postupe programu, ustanovujú riadiacu osobu alebo skupinu, ktorá je poverená riadením procesu. Schvaľujú návrhy a projekty rozvoja a dojednávajú partnerské vzťahy. Hodnotia a schvaľujú výsledky a výstupy programu. Zabezpečujú realizáciu programu a rozhodujú o zmenách.

Riadiaca skupina

Činnosť riadiacej skupiny v obci preberá najvyšší organ, t.j. zastupiteľstvo obce. Hlavnou činnosťou manažmentu programu je zabezpečiť organizačné a technické zabezpečenie programu, vykonávať kontrolu fyzickú, ekonomickú a kvalitatívnu ako aj pomocou ukazovateľov vykonať monitoring a viesť evidenciu. Ďalšou činnosťou riadiacej skupiny je urobiť priebežné a záverečné hodnotenie a schválenie správ o stave a výsledkoch.

Pracovná skupina

Zloženie pracovnej skupiny odráža príslušný rozsah záujmov na území obce. V skupine by mali byť reprezentanti verejného a súkromného sektoru z obce ako aj partneri zúčastňujúci sa na realizácii programu. V skupine by mali byť odborne zdatní a spoločensky uznávaní ľudia. Súčasťou skupiny môže byť aj externý konzultant, ktorý je fundovaným pomocníkom vo všetkých fázach programu.

Pracovná skupina vykonáva tieto hlavné činnosti. Vykonáva rozbor pre zabezpečenie programu a posudzuje jednotlivé projekty programu. Prejednáva vecnú problematiku s partnermi. Spracováva správu o stave plnenia Programu rozvoja obce, preberá dokumentáciu projektov a rieši operatívne problémy, ktoré vznikajú pri realizácii programu. Ďalej spracováva a predkladá návrhy pre aktualizáciu programu.

Verejnosť

Účasť verejnosti je zvlášť dôležitá pretože určuje výslednú legitimitu a dôveryhodnosť celého programu ako aj jeho plnenie a záväznosť.

Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje prostredníctvom svojich zástupcov a účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkov

4.2. Monitorovanie a hodnotenie

Monitoring znamená sledovanie a preberanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Je ho potrebné vykonávať voči stanoveným ukazovateľom špecifických cieľov programu. Výsledky je potrebné tiež spracovať pretože sú súčasťou správ pre vyššie úrovne programov a administratívu fondov.

Monitorovanie plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie.

Základným zdrojom monitorovacích údajov je žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku, ktorá obsahuje informácie o žiadateľovi a jeho partneroch na projekte, informácie o projekte, názvy a očakávané hodnoty merateľných ukazovateľov projektu a finančný plán projektu.

Monitorovacia správa projektu, ktorú predkladá príjemca pomoci, obsahuje účtovnú závierku príjemcu pomoci a reálne hodnoty a merateľných ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu realizovaného projektu.

Pri monitoringu nesmieme zabúdať na žiadosti o prostriedky vrátane zúčtovacích dokladov ako výstup procesu finančného riadenia, ktorý obsahuje sumy deklarovaných oprávnených výdavkov projektov, sumy uznaných oprávnených projektov ako aj sumy neoprávnených výdavkov projektu a dátumy prijatia a zaúčtovania žiadosti o platbu na platobnej jednotke.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov apo ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja obce bude obsahovať nasledovné činnosti:

- systematické zbieranie vybraných informácií súvisiacich s realizáciou strategických cieľov,
- spracovanie porovnávacích a tematických analýz, príprava priebežných správ poukazujúcich na stupeň realizácie v hlavných oblastiach spoločenského a hospodárskeho života,
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov

a opatrení,

- vyhodnotenie súladu medzi prijateľnými cieľmi a opatreniami a dosiahnutými výsledkami.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh.

4.3. Harmonogram realizácie – Akčný plán na rok 2016, s výhľadom na roky 2017 – 2020.

Časový harmonogram realizácie jednotlivých aktivít je viazaný na možnosť čerpania finančných prostriedkov z jednotlivých rozpočtových kapitol obce, mimorozpočtových zdrojov prípadne, účelovo viazaných finančných prostriedkov alebo finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ. Jednotlivé etapy realizácie projektových zámerov budú pokračovať v návaznosti na seba tak aby sa jednotlivé fázy neprekrývali ale priamo na seba nadväzovali a vytvorili tak ucelený harmonický celok.

Aktivita pre	Rok		Rozpočet €	Zdroj		Merateľné ukazovatele
	Zač.	Kon.		Vlastný	Cudzí	
Oblasť rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie						
2.2.1.1.1. Výkup pozemkov vhodných na podnikanie						
2.2.1.1.2. Získanie vhodných pozemkov do dlhodobého prenájmu						
2.2.1.2.1. Poskytnutie služieb pre podnikateľov v obci, ktorí vytvoria trvalé pracovné miesta pre obyvateľov obce						
2.2.1.3.1. Nadviazanie spolupráce so strednými a veľkými podnikateľskými subjektami v regióne						
Oblasť vzdelávania, kultúry a športu						
2.2.2.1.1. Dovybavenie počítačovej miestnosti výpočtovou technikou						
2.2.2.1.2. Organizovanie vzdelávacích a rekvalifikačných kurzov a školení pre občanov obce						
2.2.2.1.3. Výstavba a vybavenie detských ihrísk						
2.2.2.2.1. Organizovanie a	2016	2020	5 000	4000	1000	Počet kultúrnych podujatí v obci v jednotlivých

zachovávanie tradičných kultúrnych podujatí v obci						rokoch
2.2.2.2.2. Podpora spoločných kultúrnych aktivít a cezhraničnej spolupráce						
2.2.2.2.3. Výstavba a rekonštrukcia obecných priestranstiev na športové a kultúrne podujatia v obci	2016	2020	30 000	1 500	28 500	Celkový náklad na 1m2 realizovaného športového priestranstva
2.2.2.2.4. Údržba a rekonštrukcia kaplniek						
2.2.2.2.5. zriadenie pamätnej miestnosti a vedenie kroniky						
2.2.2.3.1. Výstavba viacúčelových ihrísk	2016	2020	8 000	800	7 200	Celkový náklad na 1m2 realizovaných viacúčelových ihrísk
2.2.2.3.2. Výstavba sociálnych zariadení, a oplotenie športového areálu	2016	2017	12 500	1 250	11 250	Celkový náklad na 1 bm oplotenia
Oblasť občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb	Rok		Rozpočet	Zdroj		
	Zač.	Kon.	€	vlastný	cudzí	
2.2.3.1.1. Tvorba a prevádzkovanie obecnej webovej stránky	2016	2020	900	900	0	Počet navštívení webovej stránky obce v kalendárnom roku
2.2.3.2.1. Rekonštrukcia a výstavba autobusových zastávok v obci						
2.2.3.2.2. Výstavba chodníkov v obci	2016	2017	60 000	0	60 000	Celkový náklad na 1m2 realizovaných chodníkov
2.2.3.2.3. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií vrátane mostov	2018	2020	250 000	5 000	250 000	Celkový náklad na 1m2 realizovaných miestnych komunikácií
2.2.3.2.4. Výstavba a údržba rigolov pozdĺž miestnych komunikácií	2016	2020	100 000	2 000	100 000	Celkový náklad na 1bm realizovaných rigolov, Celkový náklad na údržbu 1m2 existujúcich rigolov
2.2.3.2.5. výstavba ochranného zábradlia na nebezpečných úsekoch						

v obci						
2.2.3.2.6. výstavba parkovísk v obci						
2.2.3.3.1. Vybudovanie kanalizácie a napojenie na ČOV	2018	2020	1 600 000	0	1 600 000	Celkový náklad na 1bm splaškovej kanalizácie
2.2.3.3.2. Dobudovanie verejného vodovodu v obci	2016	2020	700 000	35 000	700 000	Celkový náklad na 1bm vodovodu
2.2.3.4.1. Zabezpečenie vhodných stavebných pozemkov na individuálnu bytovú výstavbu	2016	2020	1 000	1000	0	Počet zabezpečených stavebných pozemkov
2.2.3.4.2. Nákup pozemkov vhodných na výstavbu bytoviek pre rodiny s nižším príjmom						
2.2.3.5.1. Rekonštrukcia a rozšírenie elektrickej prípojky, verejného osvetlenia a obecného rozhlasu						
2.2.3.5.2. Dobudovanie dopravnej infraštruktúry v obci	2016	2017	45 000	0	45 000	Celkový náklad na dobudovanie dopravnej infraštruktúry
2.2.3.5.3. Výstavba chodníkov a prístupových komunikácií na obecnom cintoríne	2016	2017	12 500	1 250	12 500	Celkový náklad na 1 m2 chodníkov a prístupových komunikácií na obecnom cintoríne
2.2.3.6.1. Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice						
2.2.3.6.2. Rekonštrukcia Kultúrneho domu						
2.2.3.6. Výstavba domu smútku	2016	2017	200 000	1 500	200 000	Celkový náklad na 1m3 obostavaného priestoru
Oblasť životného prostredia	Rok		Rozpočet	Zdroj		
	Zač.	Kon.	€	Vlastný	Cudzí	
2.2.4.1.1. Odstraňovanie divokých skládok. TKO						
2.2.4.1.2. Realizácia projektov protipovodňových opatrení						
2.2.4.1.3. Vybudovanie obecnej kompostárne						
2.2.4.2.1. Čistenie a úprava koryta a						

spevnenie brehov potoka						
2.2.4.3.1. Zlepšovanie stavu zelene verejných priestranstiev v obci	2016	2020	500	500	0	
2.2.4.4.1. Ochrana a čistenie vodných zdrojov						
Oblasť cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu	Rok		Rozpočet	Zdroj		
	Zač.	Kon.	€	Vlastný	Cudzí	
2.2.5.1.1. Vytvorenie informačne propagačného bulletinu o obci a jej okolí						
2.2.5.2.1. Vybudovanie a udržiavanie trasy pre peších turistov						
2.2.5.2.2. Vybudovanie, označenie a údržba cyklistických trás						
2.2.5.2.3. Výstavba náučných a poznávacích lesných chodníkov						

Akčný plán predpokladá rok začatia 2016, rok ukončenia je najneskôr 2020. Rok ukončenia realizácie jednotlivých projektov je orientačný a bude sa prispôsobovať schopnosti obce v priebehu realizácie projektov zaistiť finančné zdroje či už z rozpočtu obce, rozpočtu samosprávneho kraja, zo štátneho rozpočtu, prípadne z fondov Európskej únie alebo príspevkov od právnických osôb a fyzických osôb, ale aj z príspevkov medzinárodných inštitúcií a bankových úverov. Aktualizácia termínov a nákladov bude vykonaná jedenkrát ročne pri tvorbe akčného plánu na nasledujúci rok, s výhľadom na najbližšie dva roky.

F/ Záver

Medzi prípravou a tvorbou Programu rozvoja obce a jeho realizáciou je zásadný rozdiel. Príprava programu rozvoja obce je tvorivým procesom, ktorý vyžaduje zapojenie čo najširšieho okruhu občanov s potrebnými znalosťami a skúsenosťami a s rozdielnymi pohľadmi na budúcnosť obce. Realizácia programu je manažérskou úlohou, ktorá vyžaduje podrobný dohľad nad aktivitami mnohých jednotlivcov, súkromných aj verejných organizácií, ktoré budú zapojené do realizácie jednotlivých projektov uvedených v tomto dokumente ako aj projektov, ktoré v dokumente nie sú ale budú sa v obci realizovať.

Program rozvoja obce je živým dokumentom. Jeho realizácia bude dôsledne sledovaná a program bude podľa potreby dopĺňaný a upravovaný. Naznačené smery rozvoja obce sú otvorené sa budú dopracovávať a konkretizovať a to vždy v záujme obyvateľov obce.

Hlavným cieľom tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť obce, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja tak, aby sa obec v rámci Prešovského kraja a SR pri začleňovaní do štruktúr EU stala plnohodnotnou

Prílohy:

Príloha č. 1

Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovnej skupiny zapojených do spracovania Programu rozvoja obce Čelovce v programovacom období 2014-2020:

Riadiaci tím:

Obecné zastupiteľstvo Čelovce

Ján Kožlej, starosta

Ing. arch. Vladimír Debnár, koordinátor

Pracovná skupina:

hospodárska oblasť: Ing. Andrej Sakala

sociálna oblasť: Bc. Viktor Kožlej

environmentálna oblasť: Marek Gdovin

Príloha č. 2

Zoznam informačných zdrojov použitých v Programe rozvoja obce Čelovce v programovacom období 2014 – 2020:

(východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva):

- Zákon č. 539/2008 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnení o podpore regionálneho rozvoja
- Zákon č.369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov o obecnom zriadení
- Zákon č. 138/1991 Zb. v znení neskorších predpisov o majetku obcí
- Zákon č. 50/1976 ZB. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon)
- Vyhláška ŠÚSR č. 438/2004
- Partnerská dohoda a programy na Slovensku na roky 2014 – 2020
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
- Návrh programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2014 - 2020
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov
- UPN VÚC Prešovského kraja Zmeny a doplnky 2009
- Rozvojový plán Slovensko – Východ
- PHSR PSK na roky 2008 – 2014
- ÚPN obce Čelovce

Príloha č. 3

Zoznam skratiek použitých v Programe rozvoja obce Čelovce

1. PRO – Program rozvoja obce
2. ÚPN obce – Územný plán obce
3. ÚPN VÚC – Územný plán veľkého územného celku
4. NR SR – Národná rada Slovenskej republiky
5. SWOT - Strengths, Weaknesses, Opportunities a Threats.
6. PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
7. ŠÚSR – štatistický úrad Slovenskej republiky
8. PSK – Prešovský samosprávny kraj
9. VZN – Všeobecne záväzné nariadenie
10. m.n.m – metre nad morom
11. VÚC – vyšší územný celok
12. EÚ – európska únia
13. cesta III tr. – cesta tretej triedy
14. RD – rodinné domy